

Vācijas meži atkal kļuvuši par oglekļa piesaistītājiem

Avoti: Vācijas informācijas vietnes

Vairākos gados sausums bija pārvērtis Vācijas mežus par oglekļa emisiju avotu. Saskaņā ar Vācijas Vides aģentūras (UBA) datiem, 2025. gadā Vācijas meži atkal kļuva par oglekļa piesaistītājiem. Sausums, mizgraužu invāzijas, vētras un meža ugunsgrēki gadiem ilgi bija nodarījuši kaitējumu mežiem un padarījuši tos par oglekļa emisiju avotu. Situācija liecina par nepieciešamību pēc aktīvākas rīcības klimata jomā. Vācijas Vides aģentūras prognozes liecina, ka valsts joprojām ievērojami atpaliek no vidēja termiņa un ilgtermiņa siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas mērķu sasniegšanas. Transporta un ēku sektori joprojām ir lielākais izaicinājums, un pašreizējie valdības politikas plāni rada risku, ka situācija var pasliktināties.

Vācijas meži 2025. gadā piesaistīja gandrīz 20 miljonus tonnu CO₂ vairāk, nekā tie emitēja, pēc tam, kad pēdējos gados smagie sausuma izraisītie postījumi bija pārvērtuši mežus par oglekļa emisiju avotu, paziņoja Vācijas vides aģentūra. "Vācijas meži jau atkal sniedz atbalstu klimata rīcības pasākumiem," uzsvēra vides ministrs Karstens Šneiders. Taču, lai nodrošinātu šīs pozitīvās tendences turpināšanos nākotnē, ir jādara vairāk, viņš piebilda. "Šī pozitīvā attīstība nekādā ziņā nav pašsaprotama un joprojām ir ļoti atkarīga no laika apstākļiem," ministrs norādīja kopīgā preses konferencē ar UBA. K.Šneiders jau pagājušajā gadā ierosināja stiprināt valdības programmu tādā klimata rīcību, kas balstīta dabā.

Laika posmā no 2028. līdz 2023.gadam Vācijas meži bija ļoti cietuši atkārtotu sausuma periodu, kukaiņu invāziju, vētru un meža ugunsgrēku dēļ, kas galu galā padarīja tos par oglekļa dioksīda emisiju avotu. Lai gan daudzas Vācijas mežu platības kopš tā laika ir nedaudz atguvušās, zemes izmantošanas sektors kopumā 2025. gadā joprojām bija neto emisiju avots. Lielākā daļa emisiju šajā sektorā rodas no organiskajām augsnēm, galvenokārt no nosusinātiem purviem, - tā norādīja Tūnena institūts, kas

nodrošina datus Vācijas siltumnīcefekta gāzu pārskatiem. Tāpēc purvu atjaunošana joprojām ir galvenā metode, lai ievērojami samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas ZIZIMM (zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības) sektorā, informēja institūta zinātnieki.

Labās ziņas par mežiem ir krasā kontrastā ar emisiju tendencēm citās nozarēs.

Kopējās siltumnīcefekta gāzu emisijas Vācijā pagājušajā gadā samazinājās tikai par aptuveni vienu miljonu tonnu (0,1 %), sasniedzot 649 miljonus tonnu CO₂ ekvivalentu, norādīja UBA. Tas nozīmē, ka Vācija kopš 1990. gada ir gandrīz uz pusi samazinājusi savas emisijas (-48 % 2025. gadā). Tomēr, lai sasniegtu Vācijas mērķi līdz 2030. gadam samazināt emisijas par 65 procentiem, salīdzinājumā ar 1990. gadu, valstij no šī brīža vidēji gadā jāsamazina emisijas par 42 miljoniem tonnu CO₂ ekv. “Uzdevumi ir kļuvuši nedaudz grūtāki, bet tos iespējams risināt. Enerģētikas pāreja un atjaunojamo energoresursu izmantošanas paplašināšana joprojām ir “galvenais balsts” klimata mērķu sasniegšanai”, norādīja UBA savā ziņojumā.

Emisijas no rūpniecības samazinājās galvenokārt ekonomikas stagnācijas dēļ, savukārt transporta un ēku emisijas salīdzinājumā ar 2024. gadu palielinājās, nepārprotami pārsniedzot valsts Klimata rīcības likumā noteiktos gada līmeņus. Transporta degvielas pārdošanas apjomi pieauga, un aukstākas ziemas temperatūras palielināja nepieciešamību sildīt mājokļus, galvenokārt joprojām izmantojot fosilās degvielas, piemēram, gāzi vai naftu.

UBA prezentētās emisiju prognozes nākamajiem gadiem un desmitgadēm liecināja, ka, ņemot vērā pašlaik spēkā esošo politiku, Vācija līdz 2030. gadam samazinātu kopējās emisijas tikai par 62,6 %, tādējādi situācija nedaudz pasliktinātos salīdzinājumā ar pagājušā gada prognozēm. Lai gan enerģētikas nozare sasniegtu mērķus ar uzviju, transporta un ēku būvniecības un apsaimniekošanas nozares nākamajos gados ievērojami pārsniegtu emisiju limitus un būtu sektori, kurās dekarbonizācija ir visgrūtākā. Tādējādi Vācija arvien vairāk apdraud Eiropas Savienības noteikto klimata mērķu sasniegšanu šajos divos sektoros un emisiju atšķirība ir palielinājusies kopš iepriekšējām UBA prognozēm 2025. gadam.

Ministru kabinets 25. martā pieņems klimata politikas programmu

Kanclera Frīdriha Merca valdība līdz šim nav iesniegusi atbilstošus priekšlikumus, kas varētu apturēt negatīvo tendenci, bet likumā noteiktais termiņš tuvojas. Kanclera Merca koalīcijai likums paredz līdz šā mēneša beigām iesniegt jaunu Klimata rīcības programmu, kurā detalizēti jāizklāsta, kā valsts plāno sasniegt 2030. un 2040. gada klimata mērķus. Programmā būs iekļauti jauni priekšlikumi, kā arī pasākumi, ko valdība ierosināja 2025. gada koalīcijas līgumā vai jau ir pieņēmusi savos pirmajos darbības mēnešos. Iepriekš izplatītajā pirmajā projektā nebija pietiekami atspoguļoti pasākumi, lai novērstu t.s. "emisiju plaisu". Vides ministrs Šneiders norādīja, ka valdība par galīgo programmu vienosies Vācijas Ministru kabinetā 25. martā.

Lai gan plānotie pasākumi, piemēram, subsīdijas elektroautomobiļiem, varētu palīdzēt samazināt emisijas, citi Kanclera Merca un viņa ministru kabineta lēmumi varētu radīt pretēju efektu, piemēram, ES automobiļu emisiju noteikumu atvieglojumi vai plānotā Vācijas t.s. "apkures likuma" reforma. Pētnieki ir kritizējuši to, ka reforma varētu izraisīt lielākas emisijas apkures nozarē nekā saskaņā ar pašlaik spēkā esošo politiku.

"Ēku sektors ir un paliek Vācijas valdības lielākais izaicinājums klimata politikas jomā," uzsvēra Barbara Metca, vides aktīvistu organizācijas "Vides rīcība Vācijā" (*DUH*) izpilddirektore. B. Metca arī norādīja: "Un tā vietā, lai beidzot risinātu šo problēmu, emisijas faktiski palielināsies plānotās reformas dēļ". *DUH* aicināja valdību iesniegt programmu ar efektīviem pasākumiem, lai uzlabotu emisiju samazināšanas centienus arī citos sektoros, piemēram, ieviešot vispārēju ātruma ierobežojumu uz autoceļiem.

Neatkarīgā Vācijas Klimata pārmaiņu ekspertu padome izvērtēs *UBA* emisiju prognozes un līdz maija vidum iesniegs savu ziņojumu par situāciju.